

The Human Rights Advisory Panel

UNMIK Administrative HQ, Building D, 10000 Pristina, Kosovo

VENDIM

Data e miratimit: 17 prill 2009

Nr. i lëndës 46/08

Znj. Snežana ZDRAVKOVIĆ

Kundër

UNMIK-ut

Paneli këshillëdhënës për të drejtat e njeriut, i mbledhur më 17 prill 2009,
Me anëtarët vijues të pranishëm:

Z. Marek NOWICKI, Kryetar

Z. Paul LEMMENS

Znj. Snezhana BOTUSHAROVA

Z. John J. RYAN, Zyrtar ekzekutiv

Pas shqyrtimit të ankesës së sipërpërmendur, të paraqitur në pajtim me nenin 1.2 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12 të datës 23 mars 2006 mbi themelimin e Panelit këshillëdhënës për të drejtat e njeriut,

Pas diskutimeve, vendosi si në vijim:

I. FAKTET

1. Sipas ankuesit, faktet në këtë rast mund të përmblidhen si vijon:
2. Ankuesja është vajza e Z. Tomislav Marković.
3. Më 24 qershor 2000 z. Marković u kthye me veturë nga Prokuplje, Serbi. Ai ishte rrugës për në shtëpi, duke vozitur në fshatin Nëntë Jugoviç (Komuna e Prishtinës). Ai udhëtonte me fqinjën e tij znj. Julka Radonjić.
4. Z. Marković dhe znj. Radonjić kaluan nëpër pikën kontrolluese policore në Merdare dhe arritën në pikën kontrolluese të KFOR-it në Merdare. Vetura e tyre iu bashkëngjitet një konvoi të KFOR-it që duhej t'i shoqëronte ata në shtëpitë e tyre nëpër Kosovë.

5. Konvoi i KFOR-it përcilleshte nga një furgon i bardhë dhe një VW Golf i kuq, të cilët nuk kishin targa. Vetura e z. Marković ishte ndalur në rrugë, atë e kishin nxjerrë jashtë veturës tre burra dhe ishte dërguar në furgonin e bardhë, i cili u largua. Një burrë i katërt e dërgoi znj. Radonjić përsëri në pikën kontrolluese të KFOR-it në Merdare, në veturën e z. Marković-it. Afër asaj pike kontrolluese ajo ishte nxjerrë jashtë veturës. Kryerësit e veprës e morën veturën e z. Marković-it dhe u larguan me të. Znj. Radonjić shkoi prapë te pika kontrolluese e KFOR-it dhe u mundua të shpjegojë se çka kishte ndodhur. Atë e dërguan në Podujevë ku ajo e dha deklaratën e saj. Pas kësaj ajo ishte dërguar në stacionin e policisë në Vranjevc, ku ajo e përsëriti deklaratën e saj.
6. Znj. Marković, e cila është bashkëshortja e z. Marković-it, e pranoi informacionin për kidnapimin e burrit të saj nga njerëz të cilët udhëtonin me konvojin. Ajo e raportoi kidnapimin dhe zhdukjen e burrit të saj në KFOR, UNMIK, ICRC dhe në të gjitha autoritetet tjera relevante në Kosovë dhe në Serbi.
7. Kidnapimi është raportuar në UNMIK dhe Shërbimin policor të Kosovës (SHPK) dhe është regjistruar në Njësinë për krimë serioze me numër 2000-TE-944.
8. Znj. Marković është marrë në pyetje disa herë nga UNMIK-u, KFOR-i dhe SHPK-ja. Deklaratat janë marrë por asaj nuk i kanë siguruar kopje të deklaratave të saj.
9. Familja e z. Marković nuk ka marrë informacione për ndonjë përparim të hetimeve të këtij rasti apo përfatim e z. Marković-it ndërmjet 24 qershorit 2000 dhe shkurtit 2007. Znj. Marković ka kërkuar informacione për hetimet disa herë nga KFOR-i dhe UNMIK-u. Çdo javë ai ka shkuar në Gracanicë duke kërkuar informacione nga UNMIK-u për rastin e burrit të saj. Ankuesi gjithashtu ka kërkuar informacione nga Komisioni për persona të pagjetur.
10. Vendndodhja e z. Marković-it ishte e panjohur deri më shkurt 2007 kur ankuesi është njoftuar nga Zyra e UNMIK-ut për persona të pagjetur dhe forenzika se mbetjet e babait të saj ishin zhvarrosur dhe identifikuar.
11. Trupi i z. Marković-it ishte zhvarrosur nga një varrezë masive në Prishtinë. Sipas certifikatës së vdekjes, të lëshuar nga Departamenti i drejtësisë, Zyra e kontrolluesit mjekësor, shkaku i vdekjes ishte "gjuajtje në kokë". Në certifikatën e identifikimit e Zyrës së personave të pagjetur dhe forenzikës thuhet se trupi i z. Marković-it u gjet më 17 qershor të vitit 2003.
12. Hetimi për kidnapimin dhe vrasjen e z. Marković-it akoma po vazhdon. Sipas informacioneve të marra nga ankuesi, akuza penale është dërguar nga SUP (Shërbimi i punëve të brendshme) Prishtinë në Zyrën e prokurorit publik të qarkut në Prokuplje, Serbi. Sipas informacioneve të siguruara nga PSSP-ja hetimi është në pritje pranë Prokurorisë publike të qarkut në Pristinë dhe në Prokuplje, në Serbi po zhvillohet procedurë e ndarë.
13. Ankuesi pohon se për shkak të mungesës së informacionit lidhur me atë se çka ndodhi me z. Marković-in, familja ka pësuar vuajtje mentale, ka ndier pikëllim, dhembje dhe pasiguri. Znj. Marković ka vuajtur nga gjendja depresive reaktive e zgjatur dhe nga hipertensioni arterial dhe ajo akoma po trajtohet. Ankuesja është diagnostikuar me anksiozë të lartë (HTA) dhe motra e saj gjithashtu ka vuajtur nga stresi.
14. Kërkimi për z. Marković-in ka kërkuar përpjekje të konsiderueshme morale dhe materiale nga ana e familjes. Sipas ankuesit, familja ka marrë lloje të ndryshme të informacioneve nga persona privat lidhur me fatin e mundshëm të z. Marković. Ankuesi dhe pjesëtarët tjerë të familjes e kanë raportuar këtë informacion tek

UNMIK-u, por familja asnjëherë nuk është informuar nëse UNMIK-u kishte përcjellur apo jo informacionet shtesë të siguruara nga familja.

II. ANKESA

15. Ankuesja pohon në thelb mungesën e një hetimi adekuat penal për kidnapimin dhe vrasjen e babait të saj. Ajo mbështetet në nenin 2 të Konventës Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut (më tutje: KEDNJ).
16. Ankuesja më tutje pohon se mungesa e një hetimi adekuat penal dhe mos hetimi i ngjarjeve që sollën deri tek zhdukja e z. Marković-it, si dhe mungesa e informacioneve për përpjekjet e autoriteteve që të gjejnë z. Marković-in i kanë shkaktuar vuajtje mentale ankueses duke shkelur nenin 3 të KEDNJ.

III. PROCEDURA PRANË PANELIT

17. Ankesa është paraqitur më 13 nëntor 2008 dhe është regjistruar në të njëjtën ditë.
18. Paneli ia ka komunikuar rastin PSSP-së më 9 dhjetor 2008 duke i dhënë atij mundësinë të jep komente në emër të UNMIK-ut mbi pranueshmërinë dhe bazueshmërinë e rastit, në pajtim me nenin 11.3. të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12 dhe rregullës 30 të Rregullores së Punës së Panelit.
19. PSSP-ja u përgjigj në kërkesën e Panelit të kërkuar ame shkresën e datës 30 dhjetor 2008.
20. Paneli ia komunikoi rastin PSSP-së për herë të dytë më 26 janar 2009, duke i dhënë atij mundësinë të sigurojë komente në emër të UNMIK-ut mbi pranueshmërinë dhe bazueshmërinë e ankesës, veçanërisht duke marrë parasysh shkeljen e nenit 3 të KEDNJ.
21. PSSP-ja ofroi komentet e tij shtesë mbi pranueshmërinë dhe bazueshmërinë me shkresën e datës 12 shkurt 2009.
22. Me kërkesë të Panelit janë siguar më shumë informacione nga ankuesi më 6 mars 2009.

IV. LIGJI

23. Para se të shqyrtohet bazueshmëria e rastit, Paneli duhet të vendosë nëse do ta pranojë rastin, duke marrë parasysh kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara në nenet 1, 2 dhe 3 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12.
 1. **E drejta për jetë**
 - A. **A janë ndjekur të gjitha rrugët në dispozicion për rishqyrtim**
24. Neni 3.1 i Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12 parashev që Paneli të merret ~~vetëm me një çështje pasi të konstatojë se janë ndjekur të gjitha rrugët tjera~~ në dispozicion për rishikim të shkeljeve të pohuara.

25. PSSP-ja në mendimin e tij tha se rasti në shikim të parë duket i papranueshëm. Ai është i mendimit se nuk janë shteruar të gjitha rrugët tjera për rishikim sepse rasti i ankuese pritet të shqyrtohet pranë Prokurorisë publike të qarkut në Prishtinë dhe një procedurë e veçantë është duke u zhvilluar në Prokulpje, Serbi.
26. Paneli vë në dukje se z. Marković u kidnapua dhe u zhduk më 24 qershori 2000, që është më shumë se 8 vite.
27. Ankuesja në thelb pohon mungesën e një hetimi adekuat penal për kidnapimin dhe vrasjen e babait të saj.
28. Paneli konsideron se kundërshtimi i PSSP-së ngrit çështjet që kanë të bëjnë me efektivitetin e hetimeve penale që janë të lidhura ngushtë me bazueshmërinë e ankesës lidhur me aspektin procedural të së drejtës për jetë. Prandaj, kjo çështje duhet të lidhet me bazueshmërinë e rastit (shih, mes tjerash, Gjykata Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut (më tutje: GJEDNJ), *Ibragimov dhe të tjerët kundër Rusisë*, nr. 34561/03, vendim i datës 29 maj 2008, § 75).

B. A është ankesa në dukje e pabazuar

Kontrollo

29. Neni 2 i KEDNJ, i cili e mbron të drejtën për jetë, radhitet si njëra ndër dispozitat më fundamentele e KEDNJ dhe ruan njëren prej vlerave më bazike të shoqërive demokratike. Paneli do t'u kushtojë pohimeve të shkeljes së kësaj dispozite shqyrtimin më të kujdeshëm (shih GJEDNJ, *Nachova dhe të tjerët kundër Bulgaria* [GC], nos. 43577/98 dhe 43579/98, vendimi i 6 korrikut 2005, § 93, KEDNJ 2005-VII; GJEDNJ, *Angelova dhe Illiev kundër Bullgarisë*, nr. 55523/00, vendimi i 26 korrikut 2007, § 91).
30. Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut ka konstatuar shkelje të vazhdueshme të nenit 2 të KEDNJ kur autoritetet nuk kanë kryer hetim efektiv mbi vendndodhjen apo fatin e personave të zhdukur që janë zhdukur nën rrethana të kërcënimit me jetën (shih shembullin GJEDNJ, *Cyprus kundër Turqisë* [GC], nr. 25781/94, vendim i datës 10 maj 2001, §§ 125-136, KEDNJ 2001-IV). Vonesa e ndërmarrjes së hapave krucial për hetimin apo mosndërmarrja e hapave të nevojshëm hetues mund të përbëjë shkelje të nenit 2 të KEDNJ (shih për shembull GJEDNJ, *Rasayev dhe Chankaeyva kundër Rusisë*, 38003/03, vendimi i datës 2 tetor 2008, §§ 71-78).
31. Paneli potencon se obligimi procedural sipas nenit 2 nuk është i kufizuar për rastet kur është konstatuar se vrasja është shkaktuar nga një agjent i shtetit (GJEDNJ, *Tanrikulu kundër Turqisë* [GC], no. 23763/94, § 103, KEDNJ 1999-IV; shih gjithashtu Panelin këshillëdhënës mbi të drejtat e njeriut, *Canhasi*, nr. 04/08, mendim i datës 12 nëntor 2008).
32. Në fryshtë e parimeve në vazhdim e sipër, Paneli konsideron se ky aspekt i ankesë ngrit çështje komplekse të fakteve dhe ligjit të cilat nuk mund të zgjidhen në këtë fazë të shqyrtimit të ankesës, por që kërkojnë shqyrtim të bazueshmërisë. Del se ky aspekt i ankesës nuk mund të deklarohet i pabazuar në kuptim të nenit 3.3 të Rregullores nr. 2006/12. Nuk është konstatuar asnjë bazë tjetër për të deklaruar atë të papranueshme.

2. Trajtimi johuman dhe degradues

A. Vërejtjet mbi karakterizimin e fakteve sipas ligjit nga ana e Panelit për këtë rast

33. PSSP-ja ngriti një vërejtje lidhur me qëllimin e Panelit për të shqyrtuar rastin nga pikëvështrimi i nenit 3 të KEDNJ, meqë kjo rezultoi nga komunikimi i dytë i Panelit që ja paraqiti PSSP-së. Kjo vërejtje është formuluar si vijon:

Sipas rregullës 26 (e) të Rregullores së punës të PKDNJ, që reflekton standarde e Gjykatës Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut mbi saktësinë dhe drejtësinë ligjore të procedurës, përbajtja e ankesës duhet të paraqesë një deklaratë të përmbledhur të shkeljeve të pohuara të instrumenteve të përmendura në nenin 1.2. të Rregullores nr. 2006/12. Është e qartë se të gjitha shkeljet e pohuara të Konventës Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut duhet të bëhen nga aplikanti në kohën e aplikacionit. Shtimi i mëvonshëm i shkeljeve të pohuara të Konventës Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut nuk është i paraparë sipas Rregullores dhe rregullave procedurale, që Panelin e lejojnë të kërkojë vetëm 'informacione faktike dhe komente gjatë shqyrtimi të ankesës'.

34. Paneli potencon se ankesa fillestare përfshinte informacione të mjaftueshme faktike dhe deklaratë të mjaftueshme të shkeljeve të pohuara lidhur me nenin 3 të KEDNJ. Paneli potencon se interpretimi ligjor nuk është përgjegjësi e ankuesit. Paneli ka kompetencë të rishqyrtojë rrethanat për të cilat është paraqitur ankesë nga pikëpamja e instrumenteve të ndryshme mbi të drejtat e njeriut të paraqitura në nenin 1.2 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12. Në kryerjen e kësaj detyre, Paneli është i lirë që fakteve të rastit t'u atribuojë një karakteristikë në ligj që është ndryshe nga ai i dhënë nga ankuesi ose, nëse është e nevojshme, t'i shqyrtojë faktet në mënyrë tjetër. Veç kësaj, Paneli duhet të merr parasysh jo vetëm ankesën fillestare por edhe dokumentet shtesë të cilat i janë siguruar (shih GJEDNJ, *K.-H. W. v. Gjermania* [GC], no. 37201/97, vendimi i 22 marsit 2001, § 107, KEDNJ 2001-II; GJEDNJ, *Stankov v. Bullgaria*, nr. 68490/01, vendim i 12 korrikut 2007, § 47).

35. Për arsyet e sipërme, Paneli konsideron se ka juridikSION të shqyrtojë ankesën nga pikëvështrimi i nenit 3 të KEDNJ. Prandaj refuzon kundërshtimin e ngritur nga PSSP-ja.

B. A janë ndjekur të gjitha rrugët për rishqyrtim

36. Siç kujtuam më lart, neni 3.1 i Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12 parashev që Paneli të trajtojë çështjen vetëm pasi të konstatojë se janë ndjekur të gjitha rrugët tjera në dispozicion për shqyrtimin e shkeljeve të pohuara.

37. Ankuesja pohon se mos-hetimi i kidnapimit dhe zhdukjes së babait të saj dhe mungesa e informacioneve u kanë shkaktuar vuajtje mentale asaj si dhe familjes.

38. Sa i përket shkeljes së pohuar të nenit 3 të KEDNJ, PSSP-ja ngriti kundërshtimin e njëjtë lidhur me nenin 2. Në deklaratën e tij PSSP-ja në shikim të parë rastin e konsideroi të papranueshëm sepse nuk ishin shterur të gjitha rrugët tjera për shqyrtim. PSSP-ja i referohet faktit se rasti i ankueses është në pritje pranë Prokurorisë publike të qarkut në Prishtinë dhe se një procedurë është në vazhdim e sipër në Prokuplje, Serbi.

39. Lidhur me këtë, Paneli potencon, duke marrë parasysh natyrën e kësaj ankesë ~~sipas nenit 3 të KEDNJ, lidhur me çështjen nëse është plotësuar kërkesa për shterimin e mjeteve se ajo është e lidhur ngushtë me trajtimin johuman dhe degradues~~. Prandaj, kjo çështje duhet shtuar bazueshmërisë së rastit.

C. A është ankesë në dukje e pabazuar

40. Ndalimi i trajtimit johuman dhe degradues është i garantuar me nenin 3 të KEDNJ.
41. Sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës evropiane mbi të drejtat e njeriut lidhur me situatën ku kemi zhdukje të detyruar, të afërmit e ngushtë të viktimës mund të jenë vetë viktima të trajtimit duke shkelur nenin 3. Thelbi i shkeljes së tillë nuk qëndron kryesisht në faktin e "zhdukjes" së pjesëtarit të familjes por ka të bëjë me reagimet dhe pikëpamjet e autoriteteve kur ata janë njoftuar me situatën (shih, p.sh., GJEDNJ, *Orhan kundër Turqisë*, nr. 25656/94, vendimi i 18 qershorit 2002, § 358; GJEDNJ, *Bazorkina kundër Rusisë*, nr. 69481/01, vendim i 27 korrikut 2006, § 139).
42. Nga pikëpamja e parimeve të mëparshme, Paneli konsideron se ky aspekt i ankesës ngrit çështje komplekse të fakteve dhe ligjit që nuk mund të zgjidhen në këtë fazë të shqyrtimit të ankesës, por që kërkojnë shqyrtim të bazueshmërisë. Si rrjedhojë ky aspekt i ankesës nuk mund të deklarohet në dukje i pabazuar në kuptim të nenit 3.3 të Rregullores nr. 2006/12. Nuk janë konstatuar arsyë të tjera për ta shpallur atë të papranueshëm.

PËR KËTO ARSYE,

Paneli, unanimisht,

DEKLARON ANKESËN TË PRANUESHME.

John J. RYAN
Zyrtar ekzekutiv

Marek NOWICKI
Kryetar